

jeg synes, at Lovforslaget, som det er, indeholder ret betydelige Fremskridt fra det bestaaende, og da Loven kun vil komme til at gælde i 5 Aar, kunne vi atter om 5 Aar gaa et Skridt fremad, hvis vi finde det rigtigt. Jeg vil derfor stemme for Udvalgsflertallets Ændringer.

§ 11 indeholder en Bestemmelse om, hvorledes de omtalte Beløb skulle skaffes til Veje. Under Lovforslagets første Behandling gav adskillige Udtalelser Anledning til at antage, at der til 2den Behandling vilde blive stillet Ændringsforslag, eller at der i ethvert Tilfælde gennem Udvalget vilde blive skaffet Oplysninger om, hvorledes hele denne Ordning skulde være. Jeg er dog stadig i Tvivl om, hvorvidt nogen Kreditforening vil gaa ind paa, hvad der foreslaas i § 11. Maaske ser jeg ikke rigtigt paa det, men i saa Tilfælde vil jeg haabe, at den højtærede Landbrugsminister vil give de fornødne Oplysninger. Der staar i § 11, at Halvdelen af Laanesummen udredes af Statslaanefonden og den anden Halvdel gennem Kreditforeningerne. Man maa altsaa antage, at Kreditforeningerne først faa Prioritet efter Statskassens Laan, men have saa Kreditforeningerne den fornødne Sikkerhed mod Tab? Der staar i samme Paragraf, at de Obligationer, som af Kreditforeningerne i dette Øjemed udstedes, garanteres af Statskassen. Det vil altsaa sige, at Kasseobligationerne garanteres. Saa staar der endvidere, at Kreditforeningerne holdes af Statskassen skadesløse for det Tab, som maatte fremkomme ved, at Obligationerne bære en højere Rente end 3 pCt., og ved, at de afhændes til en lavere Kurs end deres Paalydende. Jeg er ikke klar over, hvorvidt Kreditforeningerne herved fuldt ud ere garanterede mod Tab. Der kan godt indtræde en Katastrofe ikke blot for det enkelte Husmandsbrug, men ogsaa for flere, og jeg er ikke sikker paa, om Garantien her er tilstrækkelig. Der tales her ikke om noget solidarisk Ansvar, og Amortisationstiden er jo saa lang, at der jo kan gaa hen ved 100 Aar, inden Laanet er fuldt amortiseret. Nu staar der ganske vist, at Statskassen garanterer for Renten, og hvis man tør tro, at det gælder ud i Fremtiden, saa længe indtil Laanet er amortiseret — selv om der bliver Tab paa Ejendommen —, skal jeg indrømme, at der ingen Risiko er; men det er jeg ikke fuldstændig klar over, og jeg kunde ønske, at den højtærede Landbrugsminister vilde give Oplysninger i den Henseende. Det staar for mig som tvivl-

somt, om der, saaledes som Paragraffen lyder, er saa megen Sikkerhed, at nogen Kreditforening vil gaa ind paa at yde Laan paa disse Vilkaar.

J. H. Jensen: Jeg skulde ikke have taget Ordet her ved anden Behandling af dette Lovforslag, dersom der ikke fra flere Sider var faldet Udtalelser om, at den næste 5 Aars Periode ogsaa skulde være et Forsøg, som den nuværende. Jeg minder, at den Gang vi for ca. 5 Aar siden vedtog Loven, blev det fra flere Sider hævdet, at det vilde kunne lade sig gøre at begynde saa smaat, fordi det kun skulde være et Forsøg. Jeg hørte til dem, som den Gang mente, at for saa vidt Kommissionerne kom til at bestaa af samvittighedsfulde og fornuftige Mænd, der forstode den Opgave, de skulde løse, og for saa vidt de saa nøje efter, om de Personer, der fik Lodderne, vare de rette, vilde der aldrig blive noget nævneværdigt Tab for Statskassen. Jeg var ikke i Tvivl om, at disse Lodder vilde blive til stor Nytte for dem, der kom i Besiddelse af dem, og for saa vidt mente jeg, det ikke burde være blot et Forsøg, men en virkelig Hjælp til Landarbejderne. Da Kommissionen ned-sattes til at udrede en saadan Plan, skulde den heller ikke udrede nogen Plan til et Forsøg, men til en virkelig Hjælp. Havde man for 5 Aar siden opkastet det Spørgsmaal, om der, efter at 5 Aar vare gaaede igen skulde være Tale om et nyt Forsøg, vilde der fra alle Sider være blevet svaret: Nej, der kunde efter de indvundne Erfaringer ikke være Tale om noget Forsøg, men kun om en Hjælp til Landarbejderne. Men nu tales der lige saa meget om Forsøg for den næste Periode som for den, der er afsluttet. Jeg tænker, at det kommer af, at nogle mene, at der ikke bør gøres alt for meget for Landarbejderne. Ellers vilde de vistnok ikke tale om Forsøg, efter at vi nu have Erfaringer fra en 5 Aars Periode bag os. Imidlertid haaber jeg, at disse Røster om Forsøg ville forstumme, naar henses til de allerede indhøstede Erfaringer og det Kendskab, som de fleste Medlemmer her have til Landarbejdere og Husmænd, og at man vil enes om at fremhjelpe en Reform, der kan blive til virkelig Nytte for Landarbejderne.

I øvrigt skal jeg kun sige nogle enkelte Ord om selve Betænkningen og de Ændringer, der ere stillede. Det vil af Betænkningen ses, at jeg staar paa Flertallets Side og billiger og anbefaler alle dets Ændringer og ønsker Mindretallets Ændringer